

BERGEN KOMMUNES BARNEFAMILIEPANEL – NOEN FUNN

Bergen kommunes barnefamiliepanel er en spørreundersøkelse som blir gjennomført flere ganger over tid, der de samme respondentene deltar hver gang. Første felt er gjennomført, og ytterligere tre felt skal gjennomføres. Alle familier med barn mellom 3 og 15 år ble invitert til å delta, og til sammen 4754 familier svarte. Dette utgjør 20 prosent av barnefamilieene i Bergen kommune. Barnefamiliepanelet oppfyller gjeldende norsk og europeisk personvernregelverk, og gjennomføres av Byrådsavdeling for kultur, mangfold og likestilling ved seksjon for strategi og analyse.

Panelundersøkelsen dekker alle typer fritidsaktiviteter innen kultur, idrett og annet. En viktig del av undersøkelsen er spørsmål om hvilke faste aktiviteter og publikumsopplevelser barn og voksne i husholdningen har deltatt på den siste tiden. Inkludert i undersøkelsen er også spørsmål om hvilke typer tilbud man savner eller er interessert i, hva som eventuelt hindrer deltagelse i fritidsaktiviteter (økonomi, transport, tid, dugnad mm), og grad av kjennskap til ulike eksisterende tilbud. I tillegg inneholder undersøkelsen en rekke bakgrunnsspørsmål av sosial, kulturell og økonomisk art.

I dette notatet gis noen smakebiter av noen viktige funn som senere vil bli grundigere studert og publisert. Panelet vil formidles gjennom en nettside med en kart-app som visualiserer ulike resultater og tradisjonelle tabeller. Kartene vil fordele resultater på bydelsnivå, levekårsområder og skolekretser. Senere vil delrapporter publiseres til nettsiden.

All fritidsaktivitet – Kultur, idrett og andre aktiviteter samlet

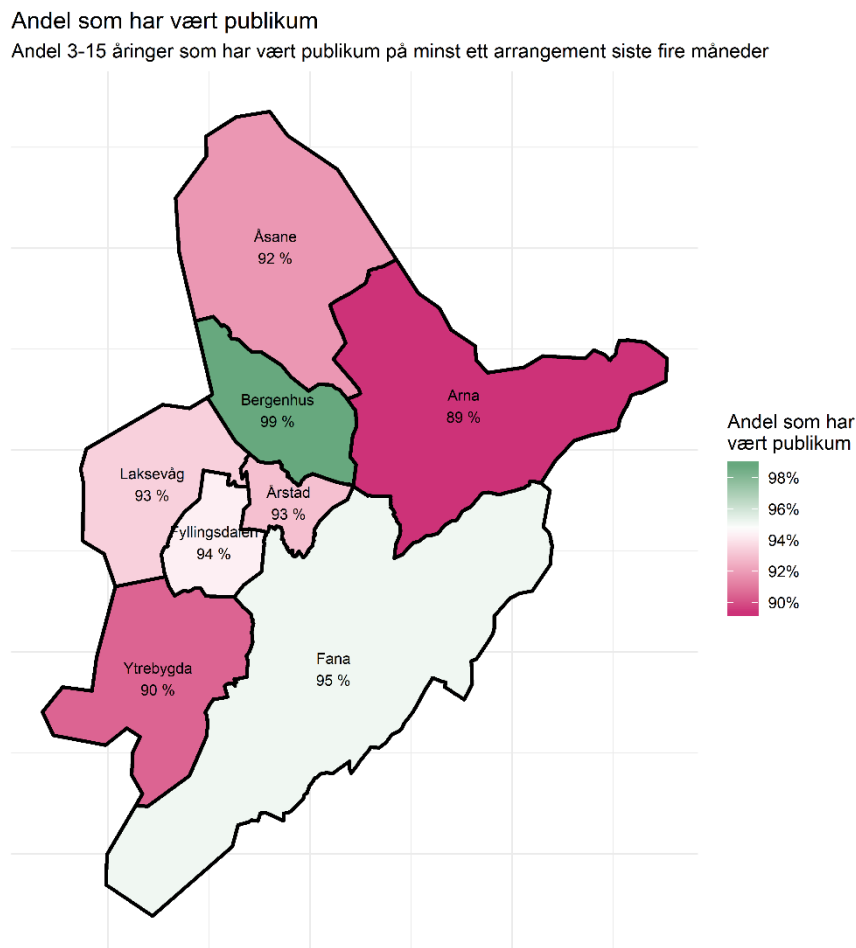
Barnefamiliepanelet deler deltakelse i to hovedgrupper. På den ene siden kan et barn ha vært publikum på noe, for eksempel en konsert eller en fotballkamp. På den andre siden er deltakelse også noe man selv aktivt gjør, og foregår for det aller meste i lag eller organisasjoner. Dette kaller vi fast og regelmessig deltakelse i lag eller organisasjoner. Vi ser først på deltakelse som publikum i Bergen etter bydeler.

Figur 1. Publikumsdeltakelse etter bydeler

Publikumsdeltakelse

De aller fleste barn deltar som publikum, og det er generelt høy deltagelse i de fleste områder. I Figur 1, til høyre viser vi andelen som har vært publikum de siste fire månedene etter bydeler. Snittet i Bergen er på omtrent 95 prosent. De aller fleste barn er dermed deltakere som publikum i en eller annen forstand.

Selv om det er et generelt høyt nivå av deltakelse, ser vi at det er Bergenhus som leder an. I Bergenhus er det

bare to prosent som ikke har vært publikum, mens i Arna og Ytrebygda har ti prosent ikke vært publikum på noe de siste fire månedene.

Organisert deltakelse

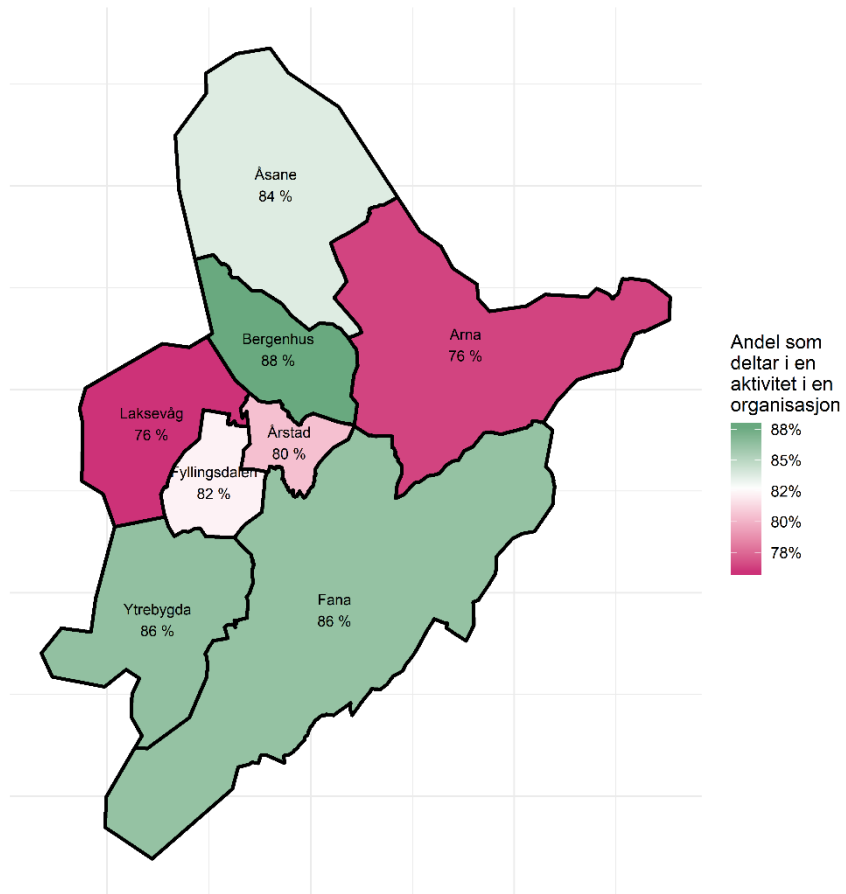
La oss nå se på motsykket til publikumsdeltakelse, som er organisert aktivitet i lag eller organisasjoner. Andelen som deltar i en fast aktivitet er noe lavere enn andelen som har vært publikum, og ligger på 87 prosent for Bergen samlet.

Igjen ser vi at det er Bergenhus som kommer best ut. I Bergenhus har nesten 90 prosent av alle barn i alderen 6-15 en organisert aktivitet å gå til. Igjen er Arna en av bydelene med lavest deltakelse, med 76 prosent, men i stedet for Ytrebygda er det nå Laksevåg som er lavest sammen med Arna (også 76 prosent).

Figur 2. Organisert deltakelse i lag eller organisasjoner

Andel som deltar i organiserte aktiviteter

Andel 6-15 åringer som deltar i minst én fast aktivitet organisert av et lag eller en organisasjon

Sammenhengen mellom husholdningsinntekt og deltakelse

Det er ikke bare variasjon etter geografi som er relevant å undersøke med dataene i Barnefamiliepanelet. Det er også viktig å forstå i hvilken grad de vanligste sosioøkonomiske skillelinjene, som utdanning og inntekt spiller inn på barn og unges deltakelse på fritidsaktiviteter.

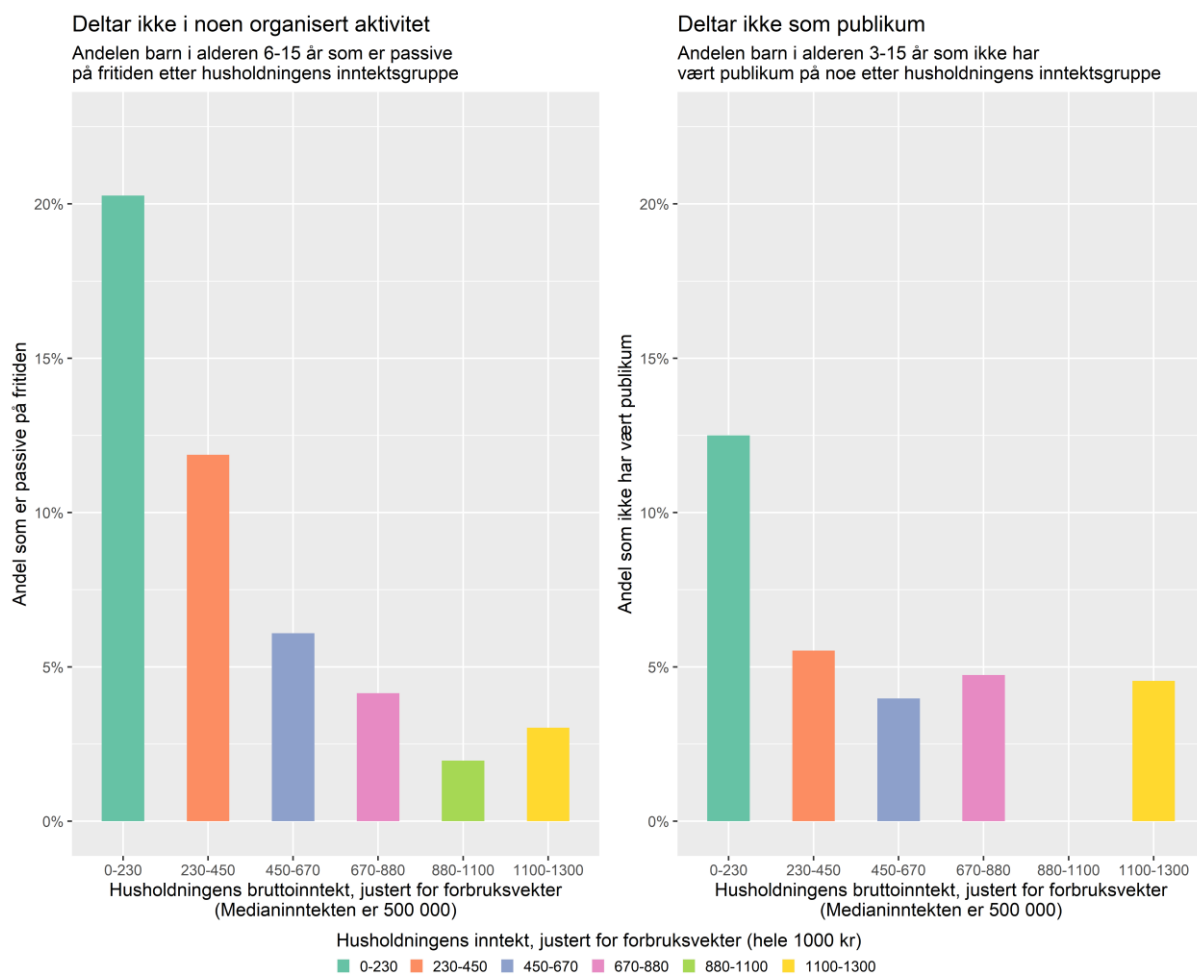
Barnefamiliepanelet inneholder mange data om husholdningsøkonomi, og det mest sentrale er hva foreldrene oppgir som husholdningens samlede bruttoinntekt. For å finne et godt mål på hvor god råd familiene har, bruker vi bruttoinntekten de oppgir og deler på husholdningens *forbruksvekt*, som varierer etter om forelderen er enslig eller ikke, og etter hvor mange barn som er i husholdningen. Når vi undersøker sammenhenger mellom husholdningsinntekt og barns deltakelse i fritidsaktiviteter, er det husholdningsinntekt justert for forbruksvekter vi tar utgangspunkt i.

I Figur 3 under, snur vi på bildet og spør hvor stor andel som ikke har et organisert tilbud og som ikke var publikummere etter ulike inntektsgrupper. Vi ser at husholdningsinntekten har stor påvirkning på mulighetene for deltakelse for barn og unge.

Dersom vi først ser på figuren til venstre i Figur 3, ser vi at omtrent seks prosent av barn og unge i alderen 6-15 ikke har et fritidstilbud i gruppen av familier som har 450 000 til 670 000 kroner i inntekt pr forbruksvekt. Sammenligner vi det med familier som tjener 230 000 til 450 000 kroner pr forbruksvekt, så ser vi en dobling av andelen som ikke har noe tilbud, fra seks prosent til tolv prosent. Gruppen

som i minst grad har et tilbud på fritiden er barn og unge som bor i de familiene med lavest inntekt. Av disse er rett over 20 prosent uten fritidstilbud.

Figur 3. Publikum og organisert deltakelse etter husholdningsinntekt.

Dersom vi går over til å se på andelen som ikke var publikum (figuren til høyre i Figur 3), ser vi at omtrent den samme tendensen er tilstede. Forskjellen er at det er et skarpt skille mellom de økonomisk svakeste, og resten av familiene, mens vi i stor grad ser en trinnvis forskjell når vi ser på organisert deltakelse (figuren til venstre i Figur 3).

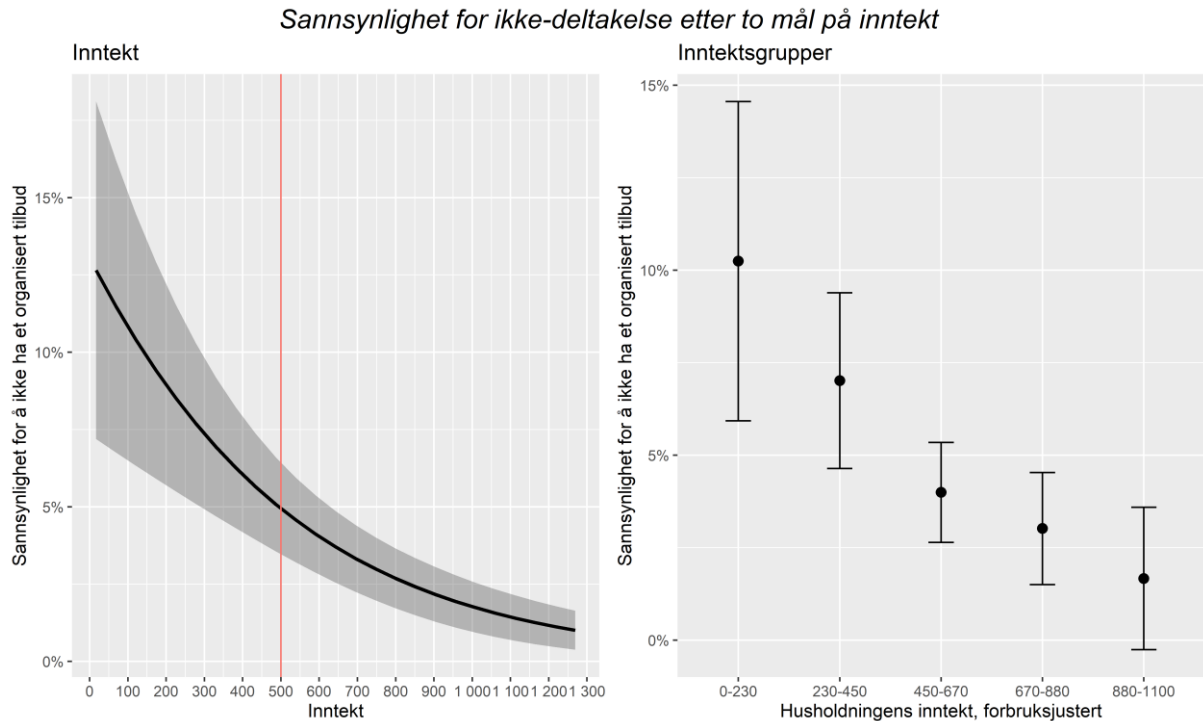
Litt over tolv prosent av barna i 0 til 230 000-gruppen var ikke publikum i det hele tatt i løpet av fire-måneders perioden vi undersøkte, mens resten av familiene lå på omtrent fem prosent, med unntak av familiene som tjente 880 000 til 1 100 000 kroner pr forbruksenhet, der absolutt alle hadde vært publikummere på ett eller annet tidspunkt.

I Figur 4 under viser vi sammenhengen mellom inntekt og ikke-deltakelse i organiserte aktiviteter i en regresjonsmodell. I regresjonsmodeller bruker man statistiske analyseteknikker til å kontrollere for andre variabler som også har en påvirkning på deltakelsesnivået. Dette gjør at vi kan si noe om hvor stor effekt inntekt alene har på deltakelsesnivået i organiserte aktiviteter, selv om det finnes andre forhold (som for eksempel utdanningsnivå) som henger sammen med både inntekt og deltakelsesnivå. På denne måten kan vi undersøke om inntekt virkelig har en sterk sammenheng med deltakelse for barn og unge i Bergen, også når vi også tar hensyn til andre egenskaper ved husholdningene.

Sammenhengen vi ser i Figur 4 er veldig lik andelen beskrevet i Figur 3. Inntekt ser med andre ord ut til å ha en stor påvirkning på barns deltakelse i fritidsaktiviteter. Barn som vokser opp i familier med lav inntekt har mer enn dobbelt så høy sannsynlighet for å ikke ha et fritidstilbud sammenlignet med barn

som vokser opp i familier med omtrent medianinntekt. Sannsynligheten for å ikke delta blir mindre og mindre desto bedre økonomi familien har, selv om effekten avtar når inntekten blir veldig høy. Inntektens påvirkning på deltakelse er statistisk signifikant.

Figur 4. Regresjonsmodell - sannsynlighet for ikke-deltakelse etter inntekt

Modellen viser den forventede effekten av inntekt på sannsynligheten for å ikke delta på organiserte fritidsaktiviteter. Modellen kontrollerer for effekten av det høyeste utdanningsnivået i husholdningen, barnas alder, om det er enslig forelder, barnets kjønn og hvor mye tid forelderen oppgir at barnet bruker foran en skjerm en typisk dag. Antall observasjoner: 3398. Medianinntekten til husholdningene er markert med rød linje (500 000 kroner) i figuren til venstre.

Punkt til ettertanke

- Muligheten til deltakelse, både i organisert aktivitet og som publikummer, ser ut til å være sterkt påvirket av familiens inntekt.

Kulturdeltakelse

Vi går nå over til å se på det store bildet innen kulturdeltakelse. Vi minner om oppdelingen av deltakelse i to hovedkategorier, enkeltstående deltakelse og deltakelse fast og organisert i lag eller organisasjoner. Dette kan vanligvis oversettes til å være en inndeling i å være publikummer, og å delta som utøver.

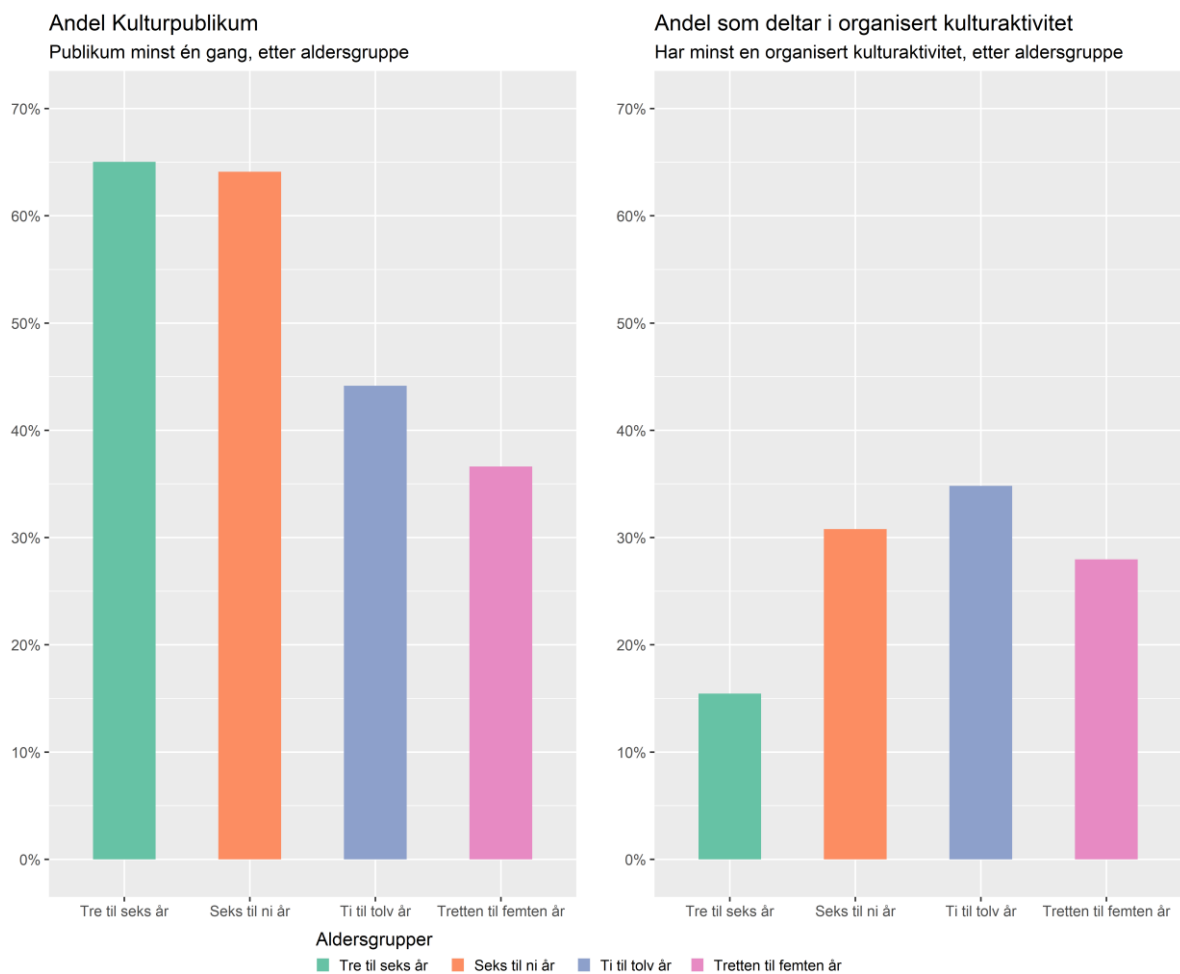
I Bergen hadde i snitt 54 prosent av barn og unge mellom 3-15 år deltatt som publikummere ved minst én anledning de siste fire månedene. Til forskjell hadde 27 prosent deltatt i en fast og organisert kulturaktivitet. Deltakelse, både organisert og som publikummer, varierer mye etter hvilken aldersgruppe barnet tilhører.

Kulturdeltakelse etter alder

Figur 5 under viser to figurer, til venstre ser vi andelen som har vært kulturpublikum¹ etter aldersgrupper, og til høyre ser vi andelen som har deltatt i organisert kulturaktivitet² etter aldersgrupper. Dersom vi starter med å se på kulturpublikummet ser vi at barna som er mellom tre og ni år er veldig deltakende. Av disse barna har omtrent 65 prosent vært kulturpublikummere de siste fire månedene. Deretter kommer et sterkt frafall når vi ser på barna som er i aldersgruppen ti til tolv år, og nedgangen fortsetter for barna som er mellom tretten og femten år. Andelen som har vært kulturpublikummere er nesten dobbelt så høy for barn mellom tre og ni år som barna mellom tretten og femten år.

I figuren til høyre i Figur 5 ser vi den motsatte tendensen for barn som deltar i organisert kulturaktivitet. Andelen barna som er mellom seks og femten år gamle med en organisert kulturaktivitet er på omtrent 30 prosent. Dette er dobbelt så høyt som andelen som har en organisert kulturaktivitet i aldersgruppen tre til seks år.

Figur 5. Andel som har vært publikum og andel som deltar i en fast organisert kulturaktivitet etter aldersgruppene på barna.

Kulturdeltakelse etter bydeler

Vi går videre til å se på forskjellen mellom bydeler i Bergen. I snitt har 54 prosent deltatt som publikummere i en kulturopplevelse i Bergen. Figur 6 under (til høyre) viser at Bergenhus har den høyeste

¹ Kategorien kulturpublikum utenom kino inkluderer de som minst én gang siste fire måneder har vært publikum konsert, teater, dans, litteraturarrangement, kunstutstilling, museum eller kulturminne, festival, åpent verksted, eller et arrangement på biblioteket.

² Organisert kulturaktivitet inkluderer de som har deltatt fast og regelmessig i lag eller organisasjoner innen kor, korps, orkester eller band, teater, dans, kulturverksted, musikk- eller kulturundervisning og kulturskole.

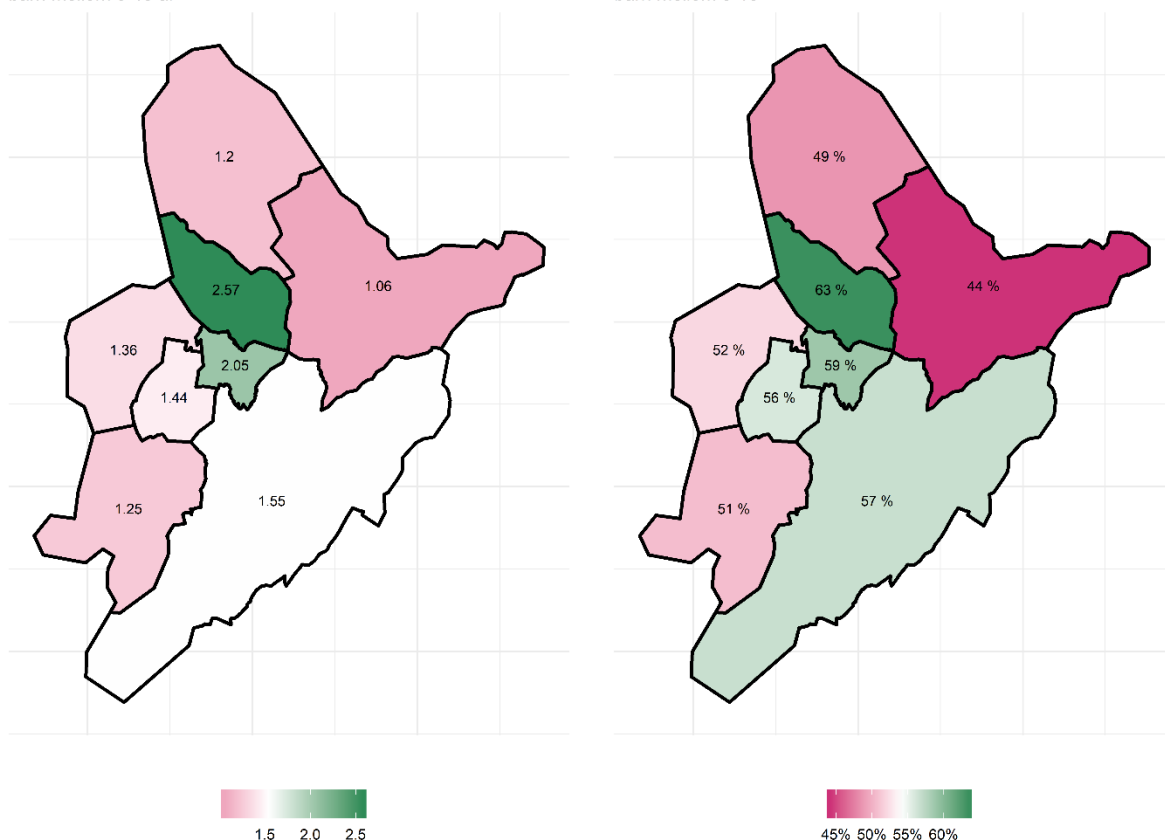
andelen som har deltatt på en kulturopplevelse med 63 prosent, tett etterfulgt av Årstad med 59 prosent. Laksevåg, Åsane, Ytrebygda og Arna ligger under snittet på 54 prosent, og Arna har den laveste andelen med 44 prosent. Andelen som deltar viser en del av bildet, men vi kan også se på om det er forskjell mengden de bruker av kulturopplevelser.

Figuren til venstre i Figur 6 viser snittantallet kulturopplevelser de siste fire månedene. Bergenhus har det høyeste snittantallet med 2,57, etterfulgt av Årstad med 2,05. Fana ligger på det bergenske snittet med 1,5 kulturopplevelser i snitt de siste fire månedene. Lavest snittantall er det i Arna, der barna i snitt hadde én kulturopplevelse de siste fire månedene.

Figur 6. Antall kulturopplevelser og andel med kulturopplevelse

Antall kulturopplevelser
Snitt antall kulturopplevelser
siste fire måneder (ikke kino)
barn mellom 3-15 år

Andel med en kulturopplevelse
Andel som har vært publikum på en
kulturopplevelse siste fire måneder
barn mellom 3-15

Skillet mellom antallet kulturopplevelser og andel som har hatt minst én kulturopplevelse gjør at vi kan si noe om storforbrukere av kultur. Dersom man sammenligner Bergenhus og Arna, for eksempel, ser vi at Bergenhus, med sine 63 prosent med en kulturopplevelse, har omtrent 40 prosent mer kulturelt engasjerte barn. Dersom vi deretter sammenligner snittantallet kulturopplevelser, med Bergenhus sine 2,5 og Arna sin ene, ser vi at Bergenhus har 250 prosent flere kulturopplevelser. Andelen barn som er kulturelt aktive er høyere, men forskjellen i forbruk av kultur for de som allerede bruker kultur er vesentlig høyere.

Punkter til ettertanke:

- Hvorfor er kultur deltakelsen så mye høyere i Bergenhus?

Aktiviteter som bygger kulturferdigheter

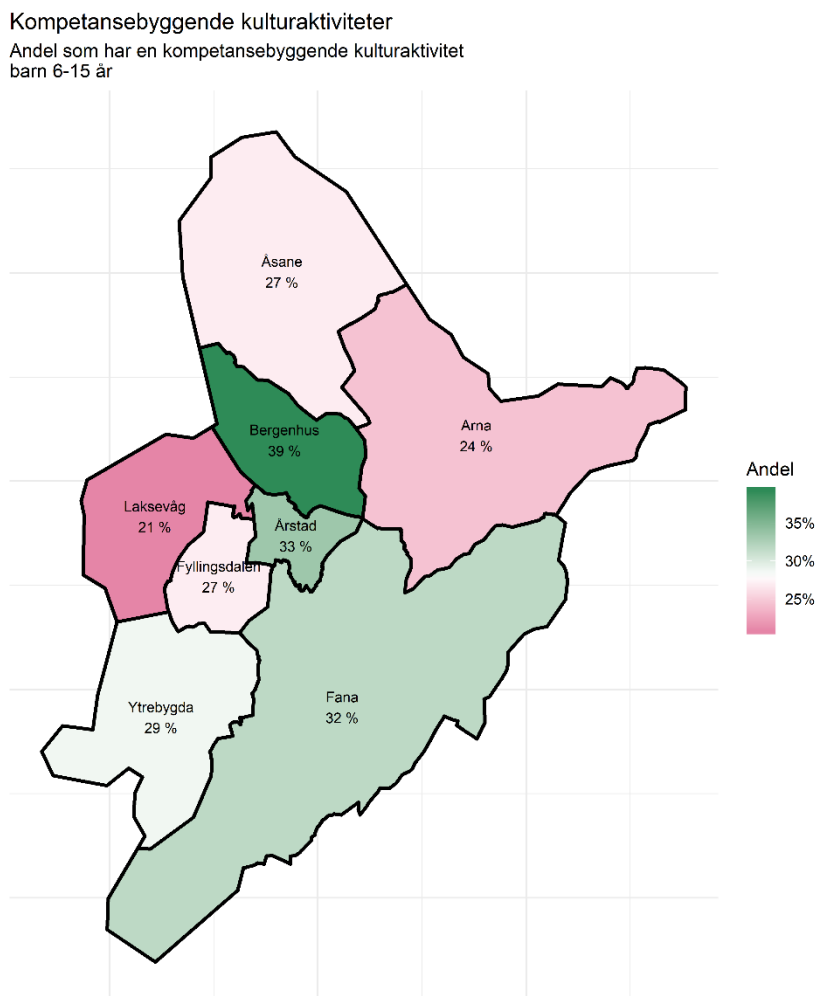
Vi går over til å se på den andre delen av deltakelse, nemlig deltakelse i fast og organisert aktivitet i et lag eller en organisasjon. Forskjellen på deltakelse som publikum og deltakelsen som utøver er at sistnevnte bygger en kulturferdighet. Derfor har vi kalt denne samlekategori «kompetansebyggende kulturaktiviteter».

Bildet er igjen likt bildet vi så av publikumsaktivitet innen kultur. Bergenhus ligger soleklart øverst, der 39 prosent av barna deltar på en kompetansebyggende kulturaktivitet. Bergenhus følges av Årstad, som igjen følges av Fana. Disse er over snittet for Bergen, som er på 28 prosent.

Her ser vi en kontrast til deltakelse som kulturpublikum. På kulturpublikum har for eksempel Ytrebygda lavere deltakelse enn Laksevåg, men når det gjelder kompetansebyggende aktiviteter er Ytrebygda nær Årstad og Fana. På kompetansebyggende kulturaktivitet er det Laksevåg som kommer klart lavest.

Under, i Tabell 1, kan vi se de kompetansebyggende kulturaktivitetene brutt ned i hver enkel kategori ved siden av samlekategori. Med unntak av håndarbeid har Bergenhus den høyeste deltakelsen i hver kategori.

Figur 7. Andel som deltar i en kompetansebyggende kulturaktivitet, barn 6-15 år.

Tabell 1. Kompetansebyggende kulturaktivitet, etter hver type aktivitet og bydel.

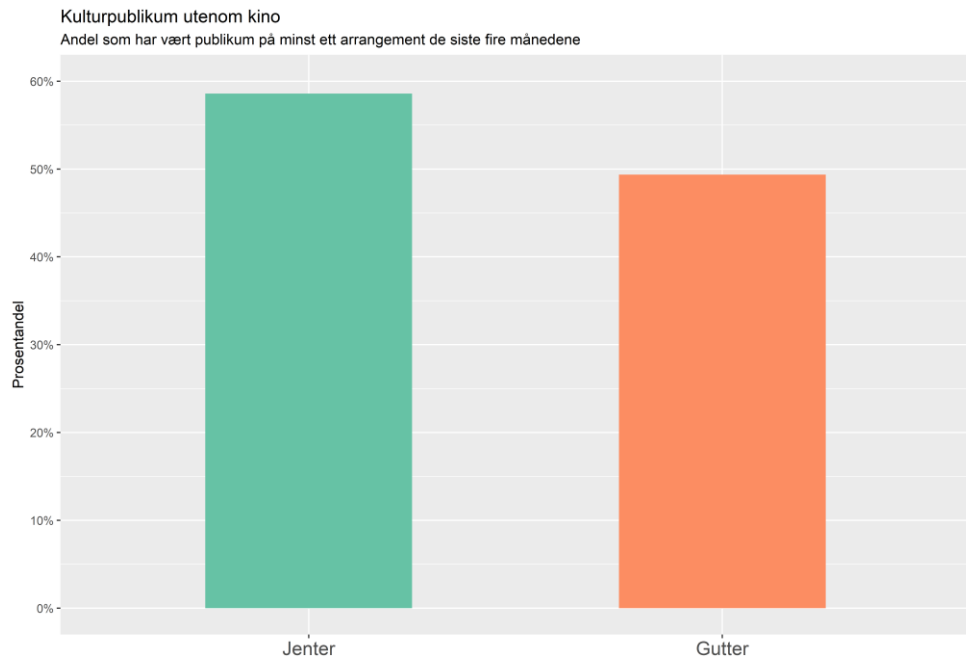
Kategorien "Kompetansefremmende kulturaktivitet" inkluderer: kor, korps, orkester eller band teater, dans, kulturverksted, musikk- eller kulturundervisning og kulturskole.

Bydel	Kompetansebyggende (Total 2019)	Dans	Musikk/Kulturundervisning	Kor, korps, orkester, band	Teater	Kulturskole	Håndarbeid	Kulturverksted
Bergenhus	40 %	9 %	19 %	21 %	7 %	20 %	0 %	2 %
Årstad	34 %	9 %	14 %	11 %	4 %	16 %	2 %	2 %
Fana	32 %	9 %	9 %	18 %	4 %	12 %	1 %	2 %
Ytrebygda	30 %	6 %	9 %	8 %	7 %	12 %	1 %	2 %
Fyllingsdalen	27 %	10 %	14 %	6 %	4 %	11 %	1 %	2 %
Åsane	27 %	11 %	5 %	12 %	2 %	7 %	1 %	1 %
Arna	26 %	11 %	6 %	8 %	1 %	8 %	3 %	2 %
Laksevåg	21 %	10 %	6 %	5 %	1 %	6 %	2 %	1 %

Likestilling

Dersom vi ser på kjønnsfordelingen for deltagelse i kulturaktiviteter, oppdager vi at det er forskjeller mellom gutter og jenter. Det gjennomgående er at jenter er mer aktive både når det gjelder publikumsdeltagelse og når det gjelder deltagelse i organiserte aktiviteter. Av Figur 8 ser vi at i underkant av 60 prosent av jentene, mot i underkant av 50 prosent av guttene, har vært kulturpublikummer i løpet av de siste fire månedene.

Figur 8

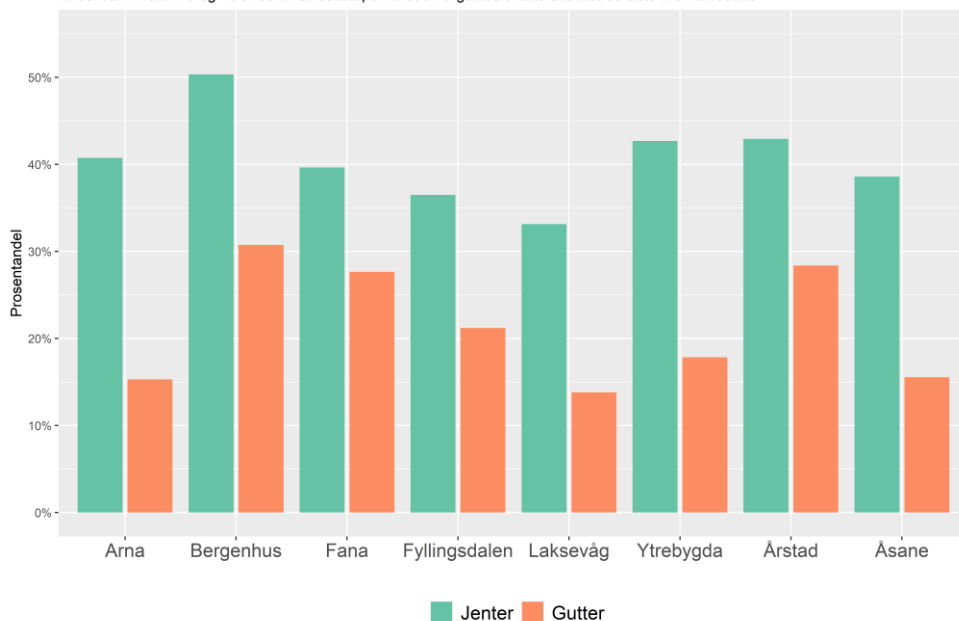
Det varierer sterkt mellom bydelene hvor stor forskjellen i publikumsdeltagelse mellom jenter og gutter er. Figur 9 viser det samme som Figur 8 (andelen jenter og gutter som har vært kulturpublikum i løpet av de siste fire månedene), men på bydelsnivå. Her ser vi at det i Arna er stor forskjell mellom kjønnene når det gjelder andelen som har vært kulturpublikum

(54 prosent for jenter mot 34 prosent for gutter), mens det i Årstad og Åsane ikke er funnet noen forskjell mellom kjønnene.

Figur 9.

Deltaker på organisert kulturaktivitet

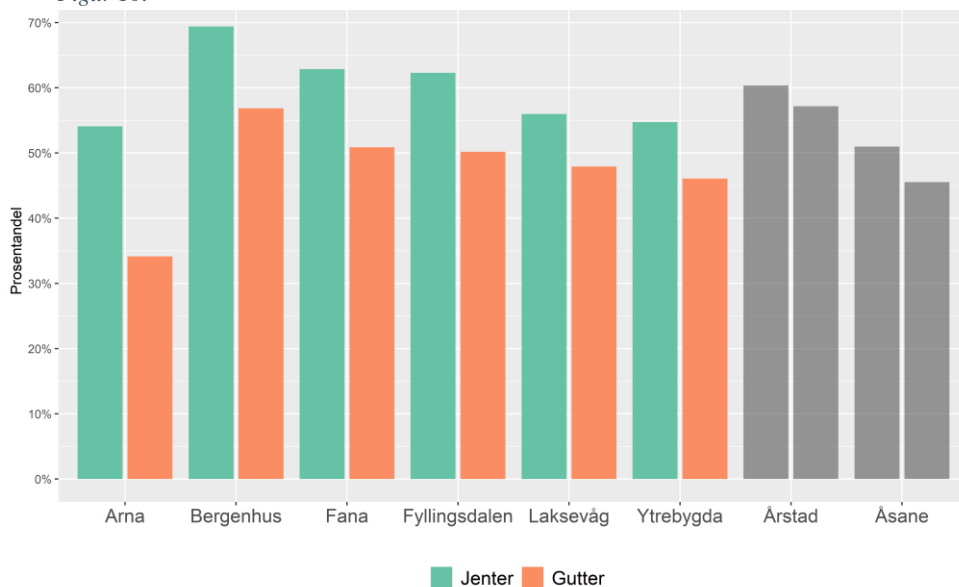
Andel barn mellom 6 og 15 år som har deltatt på minst én organisert kulturaktivitet de siste fire månedene

Når det gjelder deltagelse i organiserte kulturaktiviteter, finner vi enda større forskjeller mellom jenter og gutter. Av Figur 10 ser vi at det i flere bydeler (Arna, Laksevåg, Ytrebygda og Åsane) er mer enn dobbelt så mange jenter som gutter som deltar i organiserte kulturaktiviteter. I alle bydeler ser vi en forskjell på over 10 prosentpoeng.

Kulturpublikum utenom kino

Figur 10.

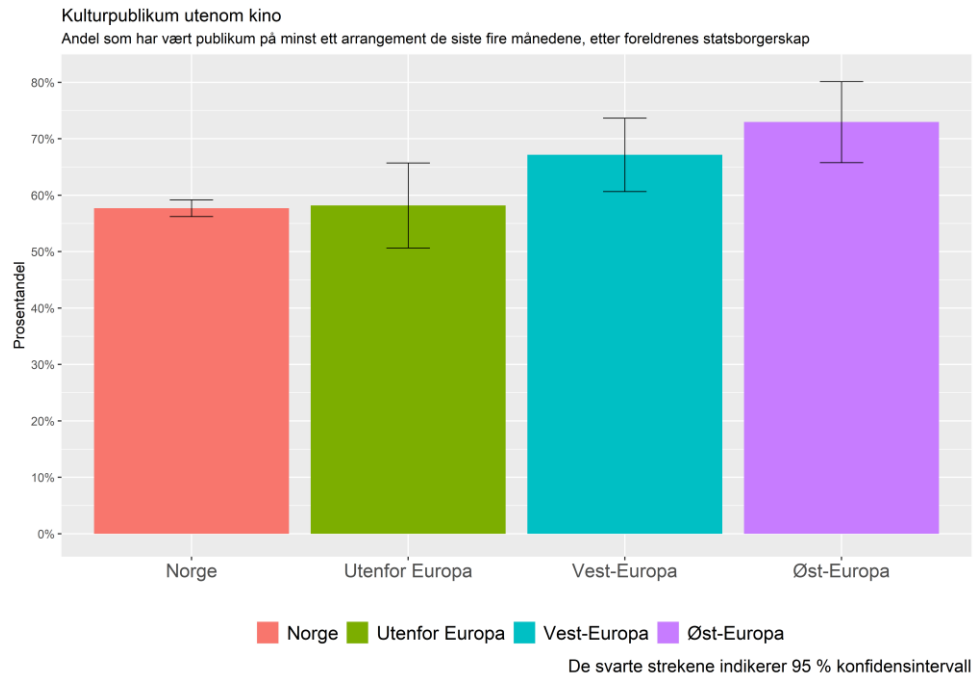
I Årstad og Åsane er det ingen signifikant forskjell mellom jenter og gutter

Punkter til ettertanke:

- Hvorfor er jenter mye mer aktive enn gutter når det gjelder kulturaktiviteter?
- Hvorfor er det til dels store forskjeller mellom bydelene i hvor mye mer aktive jenter er enn gutter?

Dersom vi hever blikket fra kulturfeltet, og ser på deltagelse i alle former for organiserte fritidsaktiviteter (inkludert både kulturaktiviteter og idrett), endrer bildet seg. Som vi ser i *Figur 11*, er det nå mye mindre forskjell mellom kjønne. I tre av bydelene (Bergenhus, Laksevåg og Årstad) ser vi ingen forskjell mellom

andelen jenter og gutter som deltar i organiserte fritidsaktiviteter, mens vi i de øvrige bydelene fremdeles ser at jentene er noe mer aktive enn guttene.

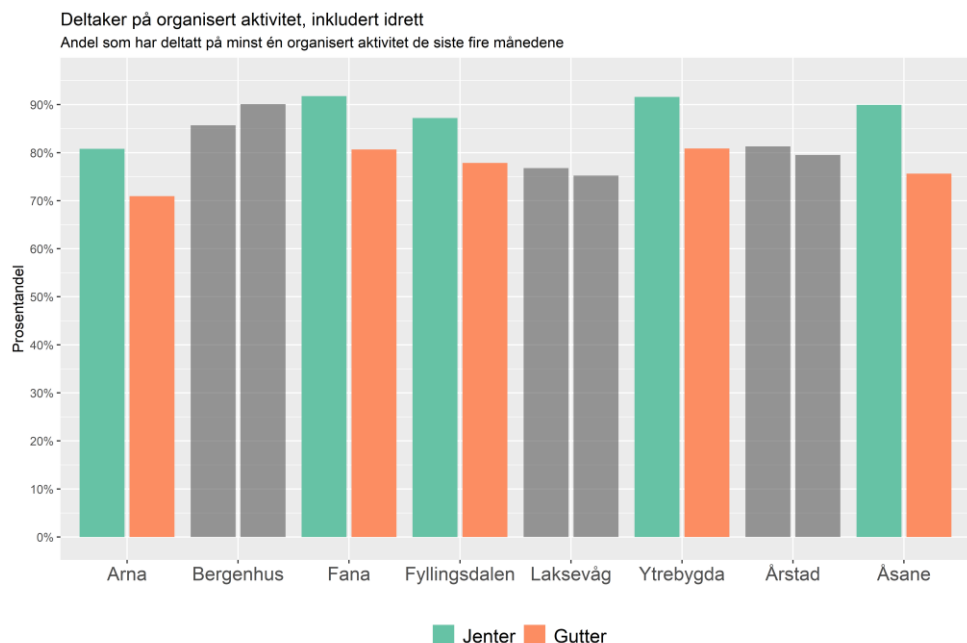

Mangfold

Innvandrergrupper

er ikke representert i et slikt omfang at vi kan si noe på lave geografiske nivåer eller om spesifikke innvandrergrupper. Foreløpig mangler vi også gode data om foreldrenes opphavsland, spesielt for norskfødte med innvandrerbakgrunn og for personer som har endret statsborgerskap.

I panelet har vi 349 respondenter fra Europa utenom Norge og 137 respondenter fra verden utenom Europa. I *figur 12* har vi samlet innvandrere i tre grupper etter foreldrenes statsborgerskap: de som har statsborgerskap i land utenfor Europa, de som har statsborgerskap i et Vesturopeisk land utenfor Norge, og de som har statsborgerskap i et Østeuropeisk land. Det vi ser er at barn av innvandrere fra Vest- og Øst-Europa deltar mer som publikum enn barn av foreldre med norsk statsborgerskap.

Når det gjelder gruppen som kommer fra land utenfor Europa, kan vi ikke finne noen statistisk signifikant forskjell fra gruppen med norsk statsborgerskap. En av grunnene til dette er at det er veldig stor spredning mellom innvandrere fra ulike land utenfor Europa. Disse gruppene er ikke store nok til at vi kan studere dem i detalj for seg selv, og er derfor slått sammen her.

I *Figur 13* er gruppe- *Figur 13.* ringen av innvandreregrupper den samme som i *Figur 12*. Det vi ser i *Figur 13*, er at alle de tre innvandreregruppene har høyere total deltakelse i organiserte kulturaktiviteter enn ikke-innvandreregruppen. Likevel er det også her stor spredning innad i gruppene, og noen nasjonaliteter kan individuelt ha lavere deltakelse enn ikke-innvandreregruppen. Men også her har vi for få respondenter fra de enkelte nasjonalitetsgruppene til at vi kan si noe sikkert om disse. Vi vet heller ikke i hvor stor grad innvandrere deltar i kulturaktiviteter i egne miljøer eller i hvor stor grad de deltar i de samme typer organiserte aktiviteter som ikke-innvandrere.

Det er et håp om at mange skal bruke dataene til å utvikle tilbud og organisasjoner. Forslag, ideer, feil kan meldes til: Andreas.Roaldsnes@Bergen.kommune.no eller William.Hazell@Bergen.kommune.no

